

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4SŽk/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201083
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1016201083.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a zo sudcov JUDr. Nory Halmovej a JUDr. Milana Moravu v právnej veci žalobcov: 1. P., 2. T., 3. T., 4. V., 5. Y., všetci právne zastúpení advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom Námestie slobody 6, Bratislava, za účasti: MH Invest, s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 44/A, Bratislava, IČO: 36 724 530, právne zastúpený: JUDr. Vladimír Ivančo, Hlavné námestie 5, Bratislava, JUDr. Juraj Fúška, Hlavné námestie 5, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. 13937/2016/B624-SV/24702/To zo dňa 18. apríla 2016, v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 zo dňa 1. marca 2016, o kasačnej sťažnosti žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/135/2016-292 zo dňa 26. januára 2017 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/135/2016-292 zo dňa 26. januára 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.

1.1 Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného 13937/2016/B624-SV/24702/To zo dňa 18.04.2016 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 zo dňa 01.03.2016. Okresný úrad v Nitre napadnutým rozhodnutím vyvlastnil vlastnícke právo k pozemkom vlastníkovi L. M., v prospech spoločnosti MH Invest, s. r. o.,. Súčasne určil, že za vyvlastnené pozemky patrí L. náhrada podľa § 111 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (ďalej len „stavebný zákon“).

1.2 Krajský súd v prejednávanej veci skúmal splnenie podmienky procesnej aktívnej legitímácie. Uviedol, že aktívna procesná legitímácia žalobcu ako procesná podmienka, ktorá robí procesný subjekt osobou

oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady, a to postavenie účastníka správneho konania a súčasne ukrátenie na právach napadnutým rozhodnutím vydaným v správnom konaní.

1.3 V prejednávanej veci je podľa krajského súdu nesporné, že žalobcovia v dôsledku zmeňujúceho rozhodnutia žalovaného zo dňa 18.04.2016 podľa § 113a ods. 1 písm. c/ stavebného zákona sú účastníkmi správneho konania z dôvodu súdneho konania na Okresnom súde v Nitre, čím by bola naplnená prvá podmienka pre postavenie účastníka správneho konania, avšak druhý predpoklad (podmienku) na postavenie účastníka správneho konania, a síce preukázanie, že žalobcovia boli ukrátení na právach napadnutým rozhodnutím vydaným v správnom konaní, žalobcovia, podľa názoru krajského súdu, nepreukázali.

1.4 Krajský súd v Bratislave konštatoval, že žalobcovia nespĺňajú zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie takejto žaloby. Žalobcovia v priebehu súdneho konania nijakým spôsobom neosvedčili svoju aktívnu procesnú legitímáciu v tomto konaní, keďže nijakým spôsobom nepreukázali akým spôsobom boli porušené ich práva a právom chránené záujmy. Námietka, ktorú žalobcovia v žalobe použili ohľadom nesprávneho určenia náhrady za vyvlastnenie, keď žalobcovia tvrdili, že svoje pozemky odpredali kupujúcemu (L.) za neprimerane nízku cenu a že teraz vo vyvlastňovacom konaní by boli tieto pozemky ohodnotené vyššou sumou, nezakladá právny dôvod na podanie správnej žaloby, nakoľko žalobcovia v čase vyvlastňovania neboli už zapísaní ako vlastníci predmetných nehnuteľností na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností. Ak sú presvedčení o tom, že majú nárok na náhradu za predaj pozemkov vo vyššej sume, môžu sa obrátiť na súd osobitnou žalobou v občianskoprávnom konaní.

2.

2.1 Dňa 22.03.2017 bola krajskému súdu doručená kasačná sťažnosť žalobcov. V podanej kasačnej sťažnosti žalobcovia navrhli, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím o vyvlastnení zruší a vec vráti správnejmu orgánu na ďalšie konanie. Žalobca namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.2 V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobcovia poukázali na to, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k ich aktívnej vecnej legitímácii na podanie žaloby. Právne posúdenie aktívnej vecnej legitímácie žalobcov spočívalo v zmysle postupu krajského súdu v posúdení dvoch procesných podmienok, a to postavenie účastníka správneho konania a súčasne ukrátenie na právach napadnutým rozhodnutím vydaným v správnom konaní. Pre krajský súd bol podľa názoru žalobcov, pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie, smerodajný okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania, ktorý bol vymedzený Okresným úradom Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky, na základe ustanovenia § 113a ods. 1 písm. c/ stavebného zákona. Žalobcovia podali niekoľko žalôb proti L. M., o určenie vlastníckeho práva k vyvlastneným pozemkom, žalobcovia tak boli Okresným úradom Nitra zahrnutí do okruhu účastníkov vyvlastňovacieho konania. Žalobcovia tak prvú z uvedených podmienok nesporne splnili.

2.3 Sporným sa javí splnenie druhej podmienky. Krajský súd vychádzal z ustanovenia § 2 ods. SSP. Predmetné ustanovenie je všeobecným vymedzením práva na poskytnutie súdnej ochrany správnymi súdmi a v ustanoveniach SSP odzrkadľuje čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobcovia poukázali na skutočnosť, že SSP v rámci svojich ustanovení obsahuje jednak všeobecné ustanovenia (medzi ktoré patrí aj citované ustanovenie § 2 ods. 2 SSP), ale obsahuje aj osobitné ustanovenia, týkajúce sa správnej žaloby a ďalších osobitných konaní. Je potom potrebné rozlišovať medzi ustanoveniami SSP týkajúcimi sa žalobnej legitímácie subjektov, ktoré sú ustanoveniami všeobecnými a vyjadrujú základné princípy aplikované v správnom súdnictve a medzi ustanoveniami špeciálnymi, vzťahujúcimi sa na správnu žalobu a ďalšie osobitné konania, ktoré majú pred všeobecnými ustanoveniami prednosť.

2.4 Aktívna vecná legitímácia vo vzťahu k správnej žalobe je vymedzená v ustanovení § 178 ods. 1 SSP. Podľa žalobcov teda nie je celkom zrejmé, prečo krajský súd pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcov postupoval podľa všeobecného ustanovenia § 2 ods. 2 SSP, obsahujúceho iba všeobecné vymedzenie práva na súdnu ochranu poskytovanú správnymi súdmi a nie podľa špeciálneho ustanovenia § 178 ods. 1 SSP, ktoré konkrétne upravuje žalobnú legitímáciu na podanie správnej žaloby a ktoré má pred aplikáciou ustanovenia § 2 ods. 2 SSP jednoznačne prednosť. Krajský súd tento postup v odôvodnení napadnutého rozsudku navyše žiadnym spôsobom nevysvetlil.

2.5 Ustanovenie § 178 ods. 1 SSP nesie vo vzťahu k vymedzeniu aktívnej vecnej legitímácie subjektov na podanie správnej žaloby podstatný rozdiel oproti všeobecnému ustanoveniu § 2 ods. 2 SSP. V prípade aplikácie ustanovenia § 178 ods. 1 SSP na posudzovanie splnenia podmienok aktívnej vecnej legitímácie totiž postačuje, aby subjekt, ktorý podáva správnu žalobu bol účastníkom administratívneho konania a aby o sebe tvrdil, že bol rozhodnutím orgánu verejnej správy ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch. Na rozdiel od ustanovenia § 2 ods. 2 SSP sa preto v danom prípade nevyžaduje, aby žalobca v súdnom konaní preukázal, že boli porušené, prípadne priamo dotknuté jeho práva a právom chránené záujmy ale plne postačuje tvrdenie žalobcu ako účastníka administratívneho konania, že bol na nich ukrátený. Správny súd potom iba na základe tohto tvrdenia žalobcu musí v zmysle podanej správnej žaloby napadnuté rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy preskúmať.

2.6 Na základe vyššie uvedeného žalobcovia konštatovali, že krajský súd vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii žalobcov popri postavení žalobcov ako účastníkov vyvlastňovacieho konania nemal skúmať to, či boli žalobcovia ukrátení na svojich právach vydaním rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím o vyvlastnení, ale to, či žalobcovia tvrdili, že boli predmetnými rozhodnutiami na svojich právach a právom chránených záujmoch ukrátení. Nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom teda podľa žalobcov spočíva v tom, že krajský súd pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie na podanie správnej žaloby použil nesprávnu právnu normu - všeobecné ustanovenie § 2 ods. 2 SSP namiesto špeciálneho ustanovenia § 178 ods. 1 SSP, ktoré má pred všeobecným ustanovením prednosť. Toto nesprávne právne posúdenie veci pritom viedlo až k zamietnutiu žaloby bez toho, aby krajský súd čo i len prihliadol na vecné námietky vznesené v žalobe.

2.7 Žalobcovia taktiež namietali, že krajský súd poukazovaním na to, že žalobcovia nepreukázali porušenie práv resp. právom chránených záujmov vo vyvlastňovacom konaní, keďže v čase vyvlastňovacieho konania neboli zapísaní ako vlastníci predmetných pozemkov, prejudikoval, že žalobcovia nie sú vlastníkami týchto pozemkov, a to aj napriek tomu, že určenie vlastníckeho práva žalobcov k predmetným pozemkom je predmetom samostatných konaní vedených pred Okresným súdom Nitra.

2.8 Rozhodnutie krajského súdu je podľa žalobcov nielen rozhodnutie vydané na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, ale aj za rozhodnutie nepredvídateľné a narúšajúce princíp právnej istoty. Žalobcov za účastníkov vyvlastňovacieho konania považoval nie len Okresný úrad Nitra, ale aj žalovaný či spoločnosť MH Invest, s.r.o., na návrh ktorej bolo vyvlastňovacie konanie začaté.

3.

3.1 Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti vyjadril podaním doručeným krajskému súdu dňa 18.04.2017. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú. Mal za to, že žalobcovia nepreukázali spôsob, akým boli ukrátení na svojich právach.

3.2 V samotných dôvodoch žalovaný uviedol, že žalobná legitímácia je procesnou podmienkou, nedostatok ktorej nie je odstrániteľný (§ 98 ods. 1 písm. e/ SSP). Ide o účastníka administratívneho konania, voči ktorému bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým bol ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Keďže žaloba je zberným košom, je nevyhnutné pri výklade tohto ustanovenia prihliadať aj na § 2 ods. 2 SSP v spojení s § 3 ods. 2 SSP, ktoré ukrátenie

rozširujú aj na intenzitu spočívajúcu v priamom dotknutí na právach.

3.3 Podľa dôvodovej správy k SSP zákon priznáva žalobnú legitimáciu trom typom subjektov. Prvým je fyzická osoba alebo právnická osoba, a to za predpokladu, že bola rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Tvrdenie o takomto ukrátení musí byť súčasťou správnej žaloby v rámci jej žalobných bodov podľa § 182 ods. 1 písm. e/ SSP.

3.4 Tvrdenia žalobcov, že došlo aj k splneniu druhej podmienky, a teda, že žalobcovia boli ukrátení na svojich právach, považoval žalovaný za nepreukázané. Uvedené tvrdenia majú len špekulatívnu povahu, pričom je ale jednoznačný záver, že ani prípadné zrušenie oboch napadnutých rozhodnutí by nijakým spôsobom neovplyvnilo postavenia žalobcov. Následkom zrušenia rozhodnutí by bola zmena v osobe vlastníka vyvlastnených pozemkov, ktorým by bol L. M.. Keďže dôvod na vyvlastnenia trvá a účel je stále daný, okresný úrad by bol povinný opätovne začať vyvlastňovacie konanie voči L. M..

3.5 Odôvodnenie preukázania verejného záujmu na vyvlastnení je podľa žalovaného dostatočné, jasné a v súlade so zákonom, ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR aj Európskeho súdu pre ľudské práva.

4.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti § 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk

4.2 Kasačný súd z obsahu administratívnych spisov zistil, že spoločnosť MH Invest, s.r.o., dcérska spoločnosť Ministerstva hospodárstva SR, podala dňa 02.02.2016 na Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky, podľa § 112 stavebného zákona, návrh na vyvlastnenie vlastníckeho práva v k. ú. C., k pozemkom pre stavbu „Výbudovanie strategického parku“ k. ú. L., S., R., C., S., N., Nitriansky kraj, Okres Nitra. Predmetný návrh bol doručený Okresnému úradu Nitra dňa 02.02.2016, t. j. v tento deň bolo začaté konanie o vyvlastnení. Predmetom tohto konania bolo vyvlastnenie vlastníckeho práva k pozemkom vlastníkovi L. M., zapísaného na LV č. XXXX, KN - C parcely č. 2576, 2659, 2660, 2588/1, 2654, druh pozemku orná pôda (ďalej len „predmetné pozemky“). Pozemky boli ocenené znaleckým posudkom č. 191/2015 zo dňa 13.07.2015, ktorý vyhotovila spoločnosť ÚEOS - Komerica, a.s. vo výške 15,11 €/m². Náhrada bola vypočítaná podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z.

4.3 Vzhľadom k tomu, že na Okresnom súde Nitra prebiehajú súdne konania o určenie vlastníckeho práva k predmetným pozemkom, Okresný úrad Nitra vymedzil okruh účastníkov vyvlastňovacieho konania podľa § 113a ods. 1 písm. c/ stavebného zákona, a teda účastníkmi vyvlastňovacieho konania boli aj pôvodní vlastníci predmetných pozemkov, žalobcovia, ktorí sa na Okresnom súde v Nitre domáhali určenia vlastníckeho práva k predmetným pozemkom.

4.4 Okresný úrad Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím č. OU-NR-OVBP2-2016/009647-5 zo dňa 01.03.2016 vyvlastnil vlastnícke právo k predmetným pozemkom vlastníkovi L. M., v prospech spoločnosti MH Invest, s.r.o., na účel podľa § 108 ods. 2 písm. o/ stavebného zákona a § 4a zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií, pre stavbu „Výbudovanie strategického parku“, k. ú. L., S., R., C., S., N. (ďalej len „stavba“). Za vyvlastnené pozemky bola L. M. priznaná náhrada vo výške 271 194,28 €.

4.5 Žalovaný rozhodnutím číslo: 13937/2016/B624-SV/24702/To zo dňa 18.04.2016 zmenil prvostupňové rozhodnutie o vyvlastnení zo dňa 01.03.2016 tak, že na strane 2 v odseku 2 doplnil mená žalobcov a spisové značky súdnych konaní o určenie vlastníckeho práva k predmetným pozemkom a na

strane 2 v odseku 4 doplnil povinnosť Slovenského pozemkového fondu vyplatiť jednotlivé časti náhrady za vyvlastnenie predmetných pozemkov. Vo zvyšnej časti rozhodnutie o vyvlastnení potvrdil.

5.

5.1 Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

5.2 Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“), účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

5.3 Podľa § 32 ods. 1 SSP, účastníkmi konania sú žalobca, žalovaný a ďalší účastníci, ak tento zákon neustanovuje inak.

5.4 Podľa § 32 ods. 3 SSP, ďalšími účastníkmi sú tí,

- a) ktorí boli účastníkmi administratívneho konania,
- b) na ktorých sa pre nerozlučné spoločenstvo práv a povinností so žalobcom alebo účastníkmi administratívneho konania musí tiež vzťahovať rozhodnutie správneho súdu,
- c) ktorých za účastníkov označuje zákon.

5.5 Podľa § 178 ods. 1 SSP, žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

5.6 Podľa § 112 ods. 1 až 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon):

(1) Vyvlastňovacie konanie vykonáva stavebný úrad.

(2) Vyvlastňovacie konanie sa začína na návrh orgánu štátnej správy, právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá má predmet vyvlastnenia využiť na účel, na ktorý sa vyvlastňuje. Pokiaľ je navrhovateľom orgán príslušný na vyvlastňovacie konanie, ustanoví odvolací orgán, ktorý iný stavebný úrad v jeho pôsobnosti vykoná konanie a vydá rozhodnutie o vyvlastnení.

(3) Návrh na vyvlastnenie obsahuje označenie účastníkov konania, označenie vyvlastňovaného pozemku alebo stavby, navrhovaný rozsah a odôvodnenie požiadavky s uvedením účelu, na ktorý sa vyvlastnenie navrhuje, návrh náhrady a dôkaz o tom, že pokus o získanie práva k pozemku alebo k stavbe dohodou bol bezvýsledný. Podrobnosti o obsahu návrhu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis [§ 143 písm. c)].

(4) Bezvýslednosť dohody sa preukazuje doručenkou zaslanej písomnej výzvy na uzavretie dohody obsahujúcou požiadavku žiadateľa, dôvody požadovaného prevodu práva alebo vzniku vecného bremena, návrh odplaty najmenej vo výške určenej podľa § 111 ods. 2 a upozornenie, že ak na výzvu vlastník pozemku alebo stavby neodpovie do 15 dní odo dňa doručenia, bude sa predpokladať, že dohodu odmieta.

5.7 Podľa § 113a ods. 1 stavebného zákona, ak vyvlastňovaná stavba alebo vyvlastňovaný pozemok

nemá v katastri nehnuteľností zapísaného vlastníka alebo vlastníctvo je predmetom konania o dedičstvo alebo súdneho konania, účastníkom vyvlastňovacieho konania

a) je Slovenský pozemkový fond, ak ide o pozemok, s ktorým nakladá,

b) sú účastníci konania o dedičstvo a Slovenský pozemkový fond, ak ide o stavbu alebo pozemok, ktorého vlastníctvo je predmetom dedičského konania, a to až do právoplatnosti rozhodnutia o dedičstve,

c) sú účastníci súdneho konania a Slovenský pozemkový fond, ak ide o stavbu alebo pozemok, ktorého vlastníctvo je predmetom súdneho konania, a to až do právoplatnosti súdneho rozhodnutia.

5.8 Podľa § 140 stavebného zákona, ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní.

5.9 Podľa § 3 ods. 1 až 7 zákona č. 175/1999 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa prípravy významných investícií a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 175/1999 Z. z.):

(1) Príslušné ministerstvo predloží vláde na schválenie návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii na základe žiadosti podniku, ktorá spĺňa podmienku podľa § 1 ods. 2 písm. a), § 1 ods. 3 písm.

a) alebo písm. b) do 60 dní od podania žiadosti, ktorá obsahuje náležitosti podľa § 2b ods. 2.

(2) Príslušné ministerstvo vydá osvedčenie o významnej investícii do 15 dní od schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Ak vláda návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii neschválí, príslušné ministerstvo žiadosť zamietne.

(3) V osvedčení o významnej investícii sa uvádza

a) údaj o tom, že ide o významnú investíciu,

b) identifikačné údaje o držiteľovi osvedčenia,

c) identifikačné údaje o podnikovom pozemku,

d) opis stavby, ktorá má stáť na podnikovom pozemku,

e) údaj o sume investičných nákladov, ak ide o stavbu podľa § 1 ods. 2.

(4) Osvedčenie o významnej investícii je dokladom, ktorý podnik dokladá k návrhu na začatie územného konania, k návrhu na začatie vyvlastňovacieho konania a k návrhu na začatie stavebného konania.

(5) Na pozemok a stavby na ňom, na ktorom sa má realizovať významná investícia podľa § 1 ods. 3, vzniká zo zákona predkupné právo štátu dňom schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou. Predkupné právo štátu sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh príslušného ministerstva. Predkupné právo štátu nie je iným právom k pozemkom a stavbám.

(6) Ak sa schválenie návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou týka len časti pozemku, predkupné právo štátu podľa odseku 5 sa do katastra nehnuteľností zapíše na návrh príslušného ministerstva spolu s geometrickým plánom.

(7) Predkupné právo štátu podľa odseku 5 zanikne, ak sa do dvoch rokov odo dňa schválenia návrhu na vydanie osvedčenia o významnej investícii vládou nevykoná alebo ak sa nezačne vyvlastňovacie konanie.

5.10 Podľa § 4a ods. 1 až 4 zákona č. 175/1999 Z. z.:

(1) Na účel realizácie významnej investície možno za náhradu pozemok alebo stavbu vyvlastniť alebo vlastnícke právo k pozemku alebo stavbe obmedziť, ak je to vo verejnom záujme a nie je možné nadobudnúť právo k pozemku alebo stavbe dohodou. Ak tento zákon neustanovuje inak, vzťahuje sa na vyvlastnenie všeobecný predpis o vyvlastňovaní. Ak ku dňu začatia vyvlastňovacieho konania nie je schválený územný plán obce alebo ak v schválenom územnom pláne obce alebo v územnom rozhodnutí nie je územie určené na umiestnenie a realizáciu významnej investície, podkladom na vydanie rozhodnutia o vyvlastnení je osvedčenie podľa § 3.

(2) Bezvýslednosť pokusu nadobudnúť právo k nehnuteľnosti dohodou podľa § 4 ods. 4 až 6 sa preukazuje písomným

a) odmietnutím návrhu na uzavretie dohody vlastníkom nehnuteľnosti alebo oprávneným z vecného bremena alebo

b) potvrdením o zaslaní a o doručení návrhu na uzavretie dohody vlastníkovi nehnuteľnosti alebo oprávnenému z vecného bremena, najmä doručenkou, ak vlastník nehnuteľnosti alebo oprávnený z vecného bremena neodpovedal v lehote 15 dní odo dňa doručenia návrhu na uzavretie dohody.

(3) Splnenie podmienky podľa odseku 2 sa nevyžaduje, ak je

- a) vlastník nehnuteľnosti alebo oprávnený z vecného bremena neznámy alebo ak nie je známy jeho pobyt,
- b) vlastník nehnuteľnosti alebo oprávnený z vecného bremena obmedzený v zmluvnej voľnosti zákonmi, rozhodnutím súdu alebo rozhodnutím iného orgánu verejnej moci, ktorým sa mu zakazuje previesť vlastnícke právo k pozemku alebo k stavbe na iného, alebo
- c) hodnovernosť údajov v katastri nehnuteľností spochybnená podľa osobitného predpisu.

(4) Ak vo vyvlastňovacom konaní nedôjde medzi účastníkmi k dohode o sume náhrady za vyvlastnenie, správny orgán v rozhodnutí o vyvlastnení určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej všeobecnej hodnote určenej na základe znaleckého posudku. S požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd. Požiadavku na vyššiu náhradu voči podniku možno uplatniť na súde v lehote jedného roka odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení, inak toto právo zanikne.

5.11 Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

6.

6.1 Kasačný súd sa zaoberal otázkou aktívnej procesnej legitímácie žalobcov. Právo na prístup k súdu je jedným zo základných predpokladov pre naplnenie práva na spravodlivý proces, garantovaným ako medzinárodnými zmluvami, tak aj Ústavou Slovenskej republiky.

6.2 Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

6.3 Podľa čl. 36 ods. 2 LISTINY ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD, kto tvrdí, že bol ukrátený na svojich právach rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takého rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nemožno vylúčiť preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd podľa Listiny.

6.4 Podľa čl. 6 ods. 1, veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 (ďalej len „dohovor“), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

6.5 Citované články Ústavy Slovenskej republiky resp. Listiny základných práv a slobôd definujú právo na prístup k súdu vo veciach správneho súdnictva užšie ako dohovor, no je nepochybné, že toto právo z nich vyplýva. Právo na súdny prieskum každého rozhodnutia správneho orgánu (s výnimkou tých, ktoré sú z prieskumu vylúčené na základe generálnej klauzuly) je jedným z tých verejných subjektívnych práv, ktoré sú zaručené Ústavou SR a Listinou základných práv a slobôd.

6.6 Žalobná legitímácia je upravená v ustanovení § 178 SSP. Toto ustanovenie však krajský súd pri svojom rozhodovaní opomenul. Z odseku 1 predmetného ustanovenia možno vyvodiť tri kumulatívne dané podmienky pre naplnenie aktívnej žalobnej legitímácie, a to:

- žalobcom musí byť fyzická osoba alebo právnická osoba,
- žalobca bol účastníkom administratívneho konania,
- tvrdenie žalobcu o tom, že rozhodnutím orgánu verejnej správy resp. opatrením, bol ako účastník

administratívneho konania ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

6.7 Žalobná legitímácia, resp. právo na prístup k súdu, musí byť založené už samotným tvrdením o porušení práv či právom chránených záujmov. Aktívnu žalobnú legitímáciu nemožno koncipovať tak, že právo na prístup k súdu sa bude odvíjať od toho, či bol niekto na právach ukrátený alebo nie. Ku konštatovaniu porušenia či neporušenia práv či právom chránených záujmov prichádza až po uskutočnení samotného konania pred súdom a jeho konkrétnym vyjadrením je až rozhodnutie vo veci samej.

6.8 Aktívna žalobná legitímácia v správnom súdnictve by nemala byť spojená s existenciou presne špecifikovaných subjektívnych hmotných práv žalobcu, ale len s tvrdeným zásahom do právnej sféry žalobcu. Žalobná legitímácia musí byť daná pre všetky prípady, kedy je dotknutá právna sféra žalobcu, t. j. keď sa jednostranný úkon správneho orgánu, vzťahujúci sa ku konkrétnej veci a konkrétnym adresátom, závažne a autoritatívne dotýka ich právnej sféry. Správny súd neposudzuje v rámci skúmania aktívnej legitímácie žalobcu len otázku či úkon správneho orgánu založil, zmenil, zrušil či záväzne určil práva a povinnosti žalobcu, ale predovšetkým či sa podľa tvrdenia žalobcu v žalobe, negatívne prejavil v jeho právnej sfére .

6.9 Najvyšší súd konštatuje, že aktívna žalobná legitímácia v konaní o správnej žalobe bude daná vždy vtedy, ak s ohľadom na tvrdenie žalobcu nie je možné zjavne a jednoznačne konštatovať, že k zásahu do jeho právnej sféry v žiadnom prípade nemohlo dôjsť.

6.10 Krajský súd teda postupoval nesprávne, keď žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej žalobnej legitímácie žalobcov, keď dôvodil, že žalobcovia nepreukázali, akým spôsobom boli porušené ich práva a právom chránené záujmy. Žalobcovia, ako fyzické osoby, boli riadnymi účastníkmi vyvlastňovacieho konania v zmysle § 113a ods. 1 písm. c/ stavebného zákona a zároveň v žalobe tvrdili, že rozhodnutím orgánu verejnej správy boli ukrátení na svojich právach. Žalobcovia teda splnili kumulatívne stanovené podmienky v ustanovení § 178 ods. 1 SSP a naplnili tak predpoklady pre aktívnu žalobnú legitímáciu. Krajský súd v napadnutom rozsudku vôbec nevzal do úvahy ustanovenie § 178 ods. 1 SSP, ktoré upravuje aktívnu žalobnú legitímáciu. Vychádzal len zo všeobecného ustanovenia § 2 ods. 2 SSP, ktoré odzrkadľuje čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší súd považuje za potrebné taktiež podotknúť, že aj v samotnom ustanovení § 2 ods. 2 SSP, z ktorého krajský súd vychádzal, je formulovaná tzv. povinnosť tvrdenia ohľadom porušenia práv či právom chránených záujmov a nie povinnosť už v čase podania žaloby preukázať konkrétne porušenie práva či právom chráneného záujmu.

6.11 Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie pre nesprávne právne posúdenie veci. Úlohou krajského súdu bude danú vec riadne preskúmať v zmysle citovaných ustanovení stavebného zákona o vyvlastnení a ustanovení § 3 a 4a zákona č. 177/1999 Z. z. a následne meritórne rozhodnúť. Zároveň najvyšší súd ukladá krajskému súdu povinnosť pribrať do konania L. ako osobu vyvlastňovanú, keďže táto osoba bola jednak účastníkom administratívneho konania a súčasne, keďže sa predmet sporu týka vyvlastňovania jeho pozemkov, je nesporné, že aj táto osoba môže byť rozhodnutím správneho súdu dotknutá na svojich právach a právom chránených záujmoch. V stavebnom zákone pri úprave vyvlastňovacieho konania nie je vymedzený okruh účastníkov, preto platí ustanovenie § 14 správneho poriadku, podľa ktorého účastníkom konania je ten, koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté.

7.

7.1 O nároku na náhradu trov konania rozhodne krajský súd postupom podľa § 467 ods. 1 a 3 SSP v spojení s § 167 ods. 1 veta prvá SSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.